

Ontwikkelgroep samenwerking regulier-speciaal vo - Bijeenkomst 7 februari

Op 7 februari komt de ontwikkelgroep integratie tussen regulier en speciaal onderwijs voor de eerste keer in 2020 bijeen. Op de volle agenda staan onder meer de Beleidsregel, samenwerking met Jeugdhulp en deskundigheidsbevordering.

Voorzitter Kees Kuijs moet tot ieders spijt constateren dat de groep danig gedecimeerd is door de griepgolf die het land heeft overspoeld: ongeveer een half dozijn deelnemers is daardoor verhinderd. Onder hen de nieuwe leden die voorgesteld zouden worden en ook kartrekker Marij Bosdriesz, die de agenda (grotendeels) heeft opgesteld. De acht personen die er wel zijn, keuren de notulen van de vorige vergadering op de Jacobus Fruytier Scholengemeenschap ("Geen leerling blijft buiten") in Apeldoorn goed. De voorzitter kan dan ook snel overgaan naar de 'Mededelingen'.

De Beleidsregel

Allereerst de voortgang rond de Beleidsregel. Dat experiment is bepaald geen succes gebleken, en geen wonder: met de wensen van het veld was hoegenaamd geen rekening gehouden, de experimenteerruimte was te klein en na het verstrijken van de regelingsperiode wachtte ook nog eens de fuik van het gedwongen opheffen van de duurste onderwijssoort. Toch vindt de ontwikkelgroep dat de Beleidsregel in principe een goed initiatief is en nieuw leven ingeblazen zou moeten worden, maar dan met meer ruimte (ook wat betreft de duur van de regeling) en zonder valkuilen aan het eind van de rit. Een brief met die strekking is vorig jaar naar minister Slob gestuurd, en zijn departement heeft de argumenten 'ruimhartig aangehoord'.

Op 13 maart 2020 is er dan ook nader overleg met de bestuurders en wordt het nieuwe concept besproken. Als alle wensen worden ingewilligd, dan kunnen scholen zich dus met nieuw elan – in principe vóór 1 mei – aanmelden voor de regeling. De ontwikkelgroep zal het veld direct informeren als het zo ver is.

Zichtbaarheid initiatieven

De tweede mededeling gaat over de zichtbaarheid van de initiatieven die er zijn op het gebied van de integratie van speciaal en regulier onderwijs. En indirect dus ook van het werk van de ontwikkelgroep zelf. Er gebeurt genoeg om trots op te zijn en om navolging te krijgen, maar er wordt onvoldoende ruchtbaarheid aan gegeven. Dolf van Veen kan de groep geruststellen: in maart verschijnt er een publicatie met *best practices*. Thematisch geclusterd, en de opbrengsten zullen prominenter dan voorheen naar voren gebracht worden. Om ervoor te zorgen dat er straks nog veel meer testimonials over het voetlicht gebracht zullen worden, zal daar in contacten met samenwerkingsverbanden en de rest van het veld expliciet uitvraag naar gedaan worden, zo wordt ter vergadering besloten.

Ondersteuning van Jeugdhulp

Op de agenda staat daarna de ondersteuning van Jeugdhulp – of het gebrek daaraan. In de gezamenlijke brief van de ministers De Jonge en Slob staan mooie aanzetten op het gebied van de samenwerking tussen zorg en onderwijs. Maar is dat genoeg? De brief van de ministers is vaag over de invulling van maatregelen, vindt men. Ook bij het rapport van Berenschot dat in de brief wordt aangehaald hebben leden van de ontwikkelgroep hun twijfels: zo zou 74% van de leerlingen in het vso zorg nodig hebben – 99% ligt volgens hen dicht bij de waarheid. En hoe zit het met dat percentage in het regulier onderwijs? In het algemeen blijft het zo dat scholen onterecht voor zorgkosten van leerlingen opdraaien. “De gemeente gooit het gewoon bij ons over de schutting.” Het is bovendien vaak lastig om te formuleren wat je exact nodig hebt. Jeugdhulp houdt het zoveel mogelijk af, en als er al ondersteuning komt, is het een druppel op een gloeiende plaat.

Een ander heikel punt in de samenwerking tussen zorg en onderwijs is het steeds verder uitdijende woud van aanbieders. Maar één centrale hoofdaanbieder is ook geen optie, scholen moeten immers vrije keuze hebben. Scholen in Apeldoorn en Woerden hebben een aanbieder in het pand: ideaal. Zorg en onderwijs onder één dak, in een soort campus. Van Veen wijst nog op het verschil tussen de aansluiting zorg-onderwijs en de daadwerkelijke uitvoering. Volgens hem moeten we focussen op wat we echt in de uitvoering nodig hebben.

Zijn er nog meer wensen? Ja, jeugd-ggz standaard in de school bijvoorbeeld. Meer integratie aan de voorkant, betere preventie. Een opvoedingshulp in de school. Schoolcoaches. Het bestaat al wel, maar incidenteel. In Maastricht is er speciaal iemand met 0,5 fte die rondloopt, signaleert en praat met kinderen. Met veel koffiedrinken. Heel effectief!

Deskundigheidsbevordering

Deskundigheidsbevordering, het volgende agendapunt, ligt vaak gevoelig, niet iedereen is er even

happig op: “Ik ben leraar, geef graag les, maar kom niet bij me aan met kinderen met psychische problemen.” Moet je leraren bijspijkeren, is het nodig? Natuurlijk, of het nu om leerstof, gedrag of de omgang met collega’s gaat. Maar een cursusje van een paar dagdelen volstaat niet. Duo-teaching/co-teaching is wel een oplossing: in tweetallen voor de klas, een gedragsexpert gekoppeld aan een docent. Alle begeleiding vindt in de klas plaats. Het is het model dat Kentalis hanteert, en niet voor niets wordt deze organisatie door steeds meer scholen in de arm genomen. Draagvlak binnen het team is essentieel, anders begint Kentalis er niet aan, aldus een aantal leden van de ontwikkelgroep die voor de organisatie in kwestie werkt.

Een andere deelnemer schetst wat er grofweg gebeurt als vso en vo onder één dak komen: een clash tussen werelden van ‘leerstof’ en ‘gedrag’. Dat heeft tijd nodig, maar: “Je krijgt het hart echt wel open na een jaar of vier, vijf.” De voorzitter geeft het voorbeeld van een school waar alle leerkrachten academisch geschoold moeten zijn. Als dat nog niet het geval is, mogen ze ‘in de baas z’n tijd’ een masterstudie volgen. Dat blijkt enorm stimulerend te werken: de *drive* en de *schwung* zijn enorm, weliswaar gaan leerkrachten na een jaar of zes meestal weer weg, maar de jonge aanwas staat dan alweer klaar, geen lerarentekort op deze school!

In de verdere discussie komt de rol van het samenwerkingsverband op het gebied van nascholing aan de orde: die is vaak beperkt, bovendien staat het steeds populairder wordende schoolmodel een integrale aanpak in de weg. Het agendapunt wordt afgesloten met de suggestie om initiatieven rond deskundigheidsbevordering met elkaar en binnen het veld te delen, een suggestie die algehele bijval krijgt.

Ontwikkelgroep regulier-speciaal

Het slot van de bijeenkomst is gewijd aan het Ondersteuningprogramma regulier-speciaal voor het lopende kalenderjaar. De ontwikkelgroep mag gelukkig doorgaan; po en vo zullen veel apart bij elkaar komen, maar er zijn ook bilaterale contactmomenten ingepland. De aanpak is thematisch, met veel aandacht voor opbrengsten, zowel voor scholen als voor leerlingen.

Data voor de bijeenkomsten in 2020:

Donderdag 9 april

Vrijdag 12 juni

Dinsdag 27 oktober

Telkens van 10.00 uur – 12.30 uur, op nader te bepalen locaties, liefst op scholen waar een werkbezoek aan gekoppeld kan worden.

Op 25 september vindt de landelijke conferentie plaats, waarschijnlijk in het Muntgebouw in Utrecht.